

Standards v oblasti logistiky

Zákazníci logistických společností mohou mít na své dodavatele specifické požadavky, které souvisí s druhem přepravovaného či skladovaného zboží. I sami představitelé společností v sektoru logistiky si uvědomují, že některé zboží představuje specifická rizika, která je i v jejich zájmu vhodné znát a minimalizovat. V tomto článku jsme pro vás připravili stručný přehled standardů, s jejichž požadavky se můžete v současnosti setkat, respektive vám mohou pomoci tato rizika řídit.

ISO 9001

ISO 9001 – Systém managementu kvality je základem standardem, podle kterého je dnes již převážná většina společností certifikována. Management získává při správné implementaci tohoto systému do ruky nástroj, který mu pomáhá řídit společnost a vyhodnocovat efektivnost jednotlivých procesů. V případě, že se očekávaných výsledků nedosahuje dle představ managementu, obsahuje standard systémové nástroje, které pomohou při identifikaci příčiny a jejího odstranění. Vedle procesního řízení je standard založen také na principu neustálého zlepšování, aby byl výkon organizace dlouhodobě optimalizován a reagoval na změny v podnikatelském prostředí. Zlepšování je možné chápat nejen jako neustálou snahu o lepší řešení, ale také jako dosahování vyšší výkonnosti při nižších nákladech.

ISO 14001

ISO 14001 – systém environmentálního managementu již zdaleka není mezi společnostmi v sektoru logistiky tak rozšířen jako ISO 9001. Standard je založen na analýze rizik, kterými může společnost ovlivnit životní prostředí (tzv. analýza environmentálních aspektů), jejich následném řízení a zlepšování. Správná implementace zaručuje nejen minimalizaci případných ekologických škod a havárií, ale i shodu s platnou legislativou, včetně lokálních nařízení obcí, měst a krajů. Zajišťuje tak minimalizaci případných sankcí ze strany státních orgánů. V současné době představuje certifikace v sektoru logistiky vedle výše uvedeného především významnou konkurenční výhodu a prokázání důvěryhodnosti v očích zákazníků, například že poskytovatel služby nepředstavuje při vstupu do objektu zákazníka environmentální hrozbu. Certifikace tedy slouží jako garance environmentální spolehlivosti vůči zákazníkům.

TAPA

Standards TAPA (Transported Asset Protection Association) jsou soubory procedurálních a fyzických opatření, které v kombinaci výrazně snižují rizika plynoucí z majetkové a násilné trestné činnosti vedoucí ke ztrátě přepravovaného či skladovaného zboží. Svůj původ mají v jihovýchodní Asii, a proto je široké povědomí o jejich požadavcích především mezi japonskými a korejskými firmami. Říkají nám, co udělat (požadavky na systém řízení bezpečnosti), a také jak to udělat (normativní požadavky

na fyzická bezpečnostní opatření). Normativní část sice zjednodušuje výklad a aplikaci standardu, zároveň však omezuje prostor pro implementaci standardu.

TAPA TSR (Trucking Security Requirements) je standard používaný pro zabezpečení silniční přepravy. Obsahuje požadavky na vybavení vozidel ochrannými prvky od bezpečnostních zámek přes sledovací GPS systémy až po komunikační systémy. Dále také stanovuje požadavky ohledně postupů v různých situacích.

TAPA FSR (Freight Security Requirements) je standard používaný pro zabezpečení skladů, hubů a dalších manipulačních míst, kde je nakládáno se zbožím vysoké hodnoty či citlivosti.

Standard FSR obsahuje požadavky na vybavení budov a areálů fyzickými bezpečnostními systémy od oplocení přes kamerový systém až po soustavy poplachových čidel různých typů. Standard FSR také stanovuje požadavky na bezpečnostní postupy pro každou část prováděné činnosti. TAPA FSR je certifikovatelným standardem, tj. vybrané nezávislé certifikační orgány mohou společnost prověřit a udělit jí certifikát shody s požadavky standardu.

Standards TAPA jsou vzhledem ke svému původu zaměřeny úzce na specifické části dodavatelských řetězců, týkající se pouze skladování, jiné manipulace a pozemní přepravy. I přesto doporučujeme se s nimi seznámit v případě, že uvažujete o opatřeních v oblasti zabezpečení, neboť jejich požadavky

jsou ucelené a dobře formulované. Samotný standard je jako jeden z mála téměř volně dostupný na internetu.

ISO 28000

Standard ISO28000 je univerzální možností, jak zabezpečit provoz jakékoliv společnosti, která je součástí dodavatelského řetězce. Ve svém rozsahu překrývá požadavky TAPA, požadavky celní problematiky a její unifikaci, požadavky dalších bezpečnostních iniciativ (například pro námořní a leteckou přepravu) a zajišťuje vaší společnosti systém, který vám umožní aktivně řídit svá bezpečnostní rizika.

Tento systém řízení bezpečnosti je již plnohodnotným standardem ISO, který přesně definuje požadavky normy na jednotlivé součásti a procesy, včetně dokumentace, záznamů, interních auditů, nápravných a preventivních opatření a uplatnění tzv. Demingova cyklu neustálého zlepšování.

Jeho základem je analýza rizik pro zboží a udržení provozu v různých situacích, včetně krizových. Z této analýzy se pak vychází při tvorbě politiky bezpečnosti, cílů a jednotlivých opatření.

Standard ISO28000 je možné aplikovat univerzálně na téměř neomezenou škálu aktivit a součástí dodavatelského řetězce. Je aplikovatelný na společnost jakékoliv velikosti, provozující logistické operace od výroby přes zásobování až po finální distribuci.

IFS Logistic

IFS Logistic je standardem určeným pro společnosti, které zajišťují logistiku pro obchodní řetězce a je možné jej využít pro všechny logistické operace, způsoby přeprav, druhy potravin i nepotravinářského zboží. Na vývoji standardu se aktivně podílejí právě obchodní řetězce, a tak obsahuje požadavky, které významně snižují rizika právě pro ně.

Certifikace bývá nutnou podmínkou pro významnější spolupráci s obchodními řetězci. Je výhodou

Standards in Logistics

také v případě přepravy pro potravinářské společnosti mimo obchodní řetězce, kde však většinou doposud postačovala základní certifikace HACCP, tzn. analýza nebezpečí a jejich řízení vzhledem k možné kontaminaci přepravovaných či skladovaných produktů.

GMP B 4.1

Standard GMP B 4.1 je v Nizozemí vytvořený standard určený pro přepravce krmiv v rámci potravinářského řetězce a je vyžadován vedle Nizozemí také zákazníky v Německu. Jakkoliv se může tato oblast zdát okrajová, je v ČR certifikováno cca 100 dopravců právě na shodu s požadavky tohoto standardu. Standard obsahuje požadavky, které minimalizují riziko kontaminace přepravovaného krmiva ať již okolnostmi, které nastávají během přepravy (například teplota) či by mohly být v souvislosti s dříve přepravovaným zbožím.

Standard, obdobně jako další standardy v potravinářském sektoru, vychází z analýzy nebezpečí a jejich řízení vzhledem k možné kontaminaci a jejich minimalizaci. Oblast výroby a přepravy krmiv je i s ohledem na nedávnou dioxinovou aféru v Německu velmi ostře sledována a lze očekávat další zvyšování požadavků v rámci celého potravinářského řetězce.

EN 13816

EN 13816 je standardem určeným pro společnosti, které zajišťují veřejnou přepravu osob. Standard rozšiřuje požadavky ISO 9001 ve směru zajištění spokojenosti zákazníků, přičemž k měření spokojenosti využívá i marketingové nástroje. Základním principem je smyčka, při které se zjišťuje zákazníkem požadovaná kvalita přepravy, kterou si následně přepravce stanoví jako svoji cílovou kvalitu. Od ní se pak odvíjí kvalita přepravcem dodávaná a opět marketingově se měří, jak tuto kvalitu zákazník vnímá. Na základě výsledků je pak možné parametry služby upravit. Mezi kritéria hodnocení patří například dosažitelnost, přístupnost, informovanost, čas, péče a pohodlí zákazníka, jeho bezpečnost a dopad na životní prostředí.

Implementace standardu je vhodná pro společnosti zajišťující veřejnou přepravu osob. Informace o zákazníkem požadované a vnímané kvalitě je možné použít nejen pro zkvalitnění samotné služby, ale i jako důležitý podklad pro jednání se zadavateli veřejné přepravy, o parametrech služby, kterou u poskytovatelů přepravy objednávají. ■

*Martin Sedláček, Tomáš Caletka, Petr Hauschwitz
LRQA Czech Republic & Slovakia*

Clients of logistic companies can impose specific requirements on their suppliers, depending on the type of the goods to be transported or stored. Even logistic providers themselves are aware of the fact some kinds of goods may constitute particular risks and it is good to know and minimise them. This article presents a brief summary of standards that can be required at present and that can help you to manage the risks.

ISO 9001

ISO 9001 – this quality management system is the basic standard in accordance with which a major part of companies is certified now. When properly implemented, it provides you with a tool that helps to manage your company and evaluate effectiveness of individual processes. In case results do not meet the expectations, the standard includes system tools that identify and eliminate the cause. In addition to process management the standard is also based on the continuous improvement principle.

ISO 14001

ISO 14001 - this environmental management system is not by far as common as ISO 9001 in the logistic sector. It is based on an analysis of risks by which your company can affect the environment (environmental aspects analysis), their subsequent management and improvement. Correct implementation guarantees not only minimising of potential environmental damage and accidents, but also compliance with legal regulations, including local regulations of municipalities, cities and regional authorities. In the field of logistics, certification represents mainly an important competitive advantage and credibility in relation to customers.

TAPA

TAPA (Transported Asset Protection Association) standards are sets of procedural and physical measures, a combination of which dramatically reduces risks arising from criminal activities leading to loss of the stored or transported goods. They say what to do (requirements for the security management system) and also how to do it (mandatory requirements for physical security measures).

TAPA TSR (Trucking Security Requirements) is a standard applied in road transport. It includes requirements for equipment of vehicles by protecting elements such as safety locks, GPS monitoring systems or communication systems. It also sets demands on procedures to be applied in various situations.

TAPA FSR (Freight Security Requirements) is a standard applied to security of warehouses, hubs and other areas where high-value or sensitive goods are handled.

The standard includes requirements for equipment of buildings and complexes by

physical security systems (fencing, camera systems, alarm systems, etc.) as well as demands on security procedures to be applied in every phase of performed activities. TAPA FSR is a certified standard.

ISO 28000

ISO28000 is a universal tool to provide security to any company forming a part of the supply chain. Its scope overlaps the requirements of TAPA, customs and other security initiatives (for example in the field of sea and air transport) and it allows active risk management. It is a full-featured ISO standard that specifically defines requirements for individual parts and processes, including documentation, records, internal audits, corrective and preventive measures and application of the Deming cycle of continuous improvement. It can be applied universally to almost unlimited scope of activities and supply chain parts.

IFS Logistic

IFS Logistic is a standard intended to companies providing logistic services to retail chains and it can be applied to all logistic operations, transport modes, types of food and non-food goods. Certification is often a precondition of cooperation with retail chains.

GMP B 4.1

GMP B 4.1 is a standard developed in the Netherlands for the purpose of transport of animal fodders within the food transport chain. It defines requirements minimising the risk of contamination of the transported fodders either in consequence of transport conditions (temperature) or due to the previously transported goods. Fodder control has been getting more important, also due to the recent dioxin scandal in Germany.

EN 13816

EN 13816 is standard applicable to companies dealing with public passenger transport. It extends the requirements of ISO 9001 in terms of customer satisfaction. Evaluation criteria include for example availability, accessibility of information, time, passenger care and comfort, safety and environmental impacts. ■

*Martin Sedláček, Tomáš Caletka,
Petr Hauschwitz
LRQA Czech Republic & Slovakia*